

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2014-5-30 (Önaraştırma)
Karar Sayısı : 14-32/654-289
Karar Tarihi : 12.09.2014

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Kenan TÜRK, Dr. Murat ÇETİNKAYA, Reşit GÜRPINAR,
Fevzi ÖZKAN, Doç. Dr. Tahir SARAÇ

B. RAPORTÖRLER : Kerem TOMUR, İmren SEYRANTEPE, Mustafa SOYDAN

C. BAŞVURUDA

BULUNAN : Profilo Sanayi ve Ticaret A.Ş.
Cemal Sahir Sok. No: 26-28 Mecidiyeköy Şişli/İSTANBUL

D. HAKKINDA İNCELEME

YAPILAN :

- (1) Mars Sinema Turizm ve Sportif Tesisler İşletmeciliği A.Ş.
Dereboyu Cad. Ambarlıdere Yolu No: 4/1 34340 Ortaköy Beşiktaş/İSTANBUL
- (2) Pinema Filmcilik ve Sinemacılık Ticaret Ltd. Şti.
Ekinciler Cad. Ertürk Sok. No: 4 Onat Plaza Kat:6 Kavacık/İSTANBUL

(1) **E. DOSYA KONUSU:** Mars Sinema Turizm ve Sportif Tesisler İşletmeciliği A.Ş.'nin, yapımcısı/sponsoru olduğu filmlerin gösterimini rakipleri nezdinde engellediği, bu suretle hâkim durumunu kötüye kullandığı iddiası.

(2) **F. İDDİALARIN ÖZETİ:** Başvuruda özetle, Profilo Sanayi ve Ticaret A.Ş. tarafından işletilen ve İstanbul ilinde Profilo Alışveriş Merkezi'nde yer alan Profilo Sinemaları'nın tüm film dağıtıcılarından düzenli olarak birinci vizyon film temin ettiği; ancak Mars Sinema Turizm ve Sportif Tesisler İşletmeciliği A.Ş.'nin (MARS) yapım ortağı olduğu "Kış Uykusu" filminin, filmin dağıtımını gerçekleştiren Pinema Filmcilik ve Sinemacılık Tic. Ltd. Şti. (PİNEMA) tarafından kendilerine sağlanmadığı ifade edilmiştir. PİNEMA tarafından önceden duyurulan gösterim şartları kabul edilmesine ve dijital dönüşüm destek bedeli (VPF [virtual print fee] bedeli) talep edilmemesine karşın filmin kendilerine verilmemesinin, MARS'ın filmin dağıtımını konusunda PİNEMA'yı yönlendirmesinden kaynaklandığı iddia edilmektedir. Söz konusu yönlendirme neticesinde Mecidiyeköy bölgesindeki potansiyel seyircinin, MARS'ın bu lokasyonda yer alan iki sinemasına ek olarak Profilo Sinemaları'na da gitmesinin önlenmek istendiği ve MARS'ın bu yolla 4054 sayılı Kanun'un 4. ve 6. maddelerine aykırı hareket ettiği iddia edilmiştir.

(3) **G. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 13.06.2014 tarihinde intikal eden başvuru 02.07.2014 tarihli Kurul toplantısında görüşülerek, 14-23/473-M sayı ile önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir. İlgili karar uyarınca yapılan inceleme üzerine hazırlanan 02.09.2014 tarih ve 2014-5-30/ÖA sayılı Önaraştırma Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.

(4) **H. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda; önaraştırma konusuna ilişkin olarak ilgili teşebbüsler hakkında 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığı ifade edilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

- (5) Dosya mevcudu bilgiler çerçevesinde, ilgili ürün pazarları “sinema filmi yapım pazarı”, “filmlerin sinemalarda gösterimi amacıyla dağıtım pazarı” ve “sinema salonu hizmetleri pazarı” olarak belirlenirken, ilgili coğrafi pazar ise "Türkiye" olarak belirlenmiştir.
- (6) Dosya mevcudu bilgiler çerçevesinde, yapılan başvuruda yer alan iddiaların 4054 sayılı Kanun'un 4. ve 6. maddeleri kapsamında değerlendirilebileceği anlaşılmıştır.
- (7) Başvuruda, Profilo AVM sinemasının “Kış Uykusu” filmini gösterim için talep etmesine karşın temin edemediği belirtilmiş olup, bu durumun filmin yapım ortağı da olan MARS'ın, seyircilerin kendisine ait sinemalar ile aynı bölgede bulunan Profilo AVM sinemasına kaymasını önlemek amacıyla PİNEMA'yı yönlendirmesinden kaynaklandığı ve bu suretle 4054 sayılı Kanun'un 4 ve 6. maddelerinin ihlal edildiği iddia edilmiştir.
- (8) Dosya mevcudundan, yapılan yerinde incelemelerden, “Kış Uykusu” filmine ilişkin olarak başvuru sahibinin bulunduğu İstanbul ilinin yanında, Ankara ilinde de iki adet sinemanın taleplerinin karşılanmadığının görüldüğü, MARS'ın, Zeyno Film ve Nuri Bilge CEYLAN ile birlikte söz konusu filmin yapım ortağı olduğu, kendisinden bağımsız bir teşebbüs olan PİNEMA ile de filmin dağıtım için bir dağıtım sözleşmesi imzaladığı, önceki bölümde yer verilen dağıtım sözleşmesinin ilgili hükmü uyarınca, PİNEMA'nın, filmin gösterime gireceği salonları MARS'ın da görüşünü alarak belirlediği, MARS'ın, filmin hangi sinemalara dağıtılacağı konusunda etkili olduğunun görüldüğü, sinema salonlarının filmi gösterime alma taleplerinin PİNEMA tarafından MARS'a iletildiği anlaşılmıştır.
- (9) Bu çerçevede 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesi kapsamında fiili veya muhtemel rekabet karşılığı piyasa kapamaya yol açan dışlayıcı bir eylemin bulunup bulunmadığının, ayrıca 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi çerçevesinde PİNEMA ile MARS arasındaki dağıtım anlaşmasının piyasa kapama etkisine yol açabilecek nitelikte olup olmadığının değerlendirilmesi gerekmiştir.
- (10) Dosya mevcudundan, sinema endüstrisinin yapım-dağıtım-gösterim şeklinde özetlenebilecek bir tedarik zincirine sahip olduğu, MARS'ın esas olarak bu zincirin son halkası olan gösterim ayağında faaliyet göstermekle birlikte, zaman zaman ithal ettiği/yapım ortağı olduğu filmler vasıtasıyla zincirin ilk halkası olan yapım ayağında da faaliyet gösterebildiği, PİNEMA'nın ise zincirin ara halkası olan dağıtım ayağında faaliyetlerini sürdürdüğü, başvuru konusu filmin dağıtımının gerçekleştirilebilmesi amacıyla “yapım ortağı” sıfatını haiz MARS ile “dağıtım” sıfatını haiz PİNEMA arasında bir dağıtım sözleşmesinin imzalandığı, PİNEMA'nın farklı yapımcılarla imzaladığı sözleşmelerde filmin gösterime gireceği sinemaların belirlenmesinde kararın yapımcıya ait olduğunu ya da bu kararın yapımcının onayına sunulacağını düzenleyen hükümlerin bulunduğu görüldüğü, MARS'ın ithalatçı/yapımcı sıfatıyla daha önce birlikte çalıştığı dağıtıcılardan (.....) ile imzaladığı sözleşmede de benzer hükümlerin yer aldığı, bu çerçevede filmlerin asıl sahibi olan yapımcıların filmin gösterime gireceği sinemalara ilişkin kararı dağıtıcılara devredebildikleri gibi kendi ellerinde de tutabildikleri anlaşılmıştır. Bu kapsamda, MARS'ın filmin yapım ortağı olması sıfatıyla gösterimin yapılacağı salonların belirlenmesinde söz sahibi olmasının pazardaki genel uygulamaya uygun olduğu değerlendirilmiştir.
- (11) MARS'ın yapım ortağı sıfatıyla taraf olduğu ilgili dağıtım sözleşmelerinde 4054 sayılı Kanun'un 4. ve ayrıca 6. maddeleri kapsamında pazarı kapama etkisi yaratabilecek, filmi tek alıcıya (MARS'a ait Cinemaximum sinemalarına) sağlama gibi bir münhasırlık hükmünün bulunmadığı, ayrıca “Kış Uykusu” filminin, Ankara ve İstanbul illerinde Prestige, CinemaPink gibi rakiplerin Cinemaximum sinemalarıyla aynı mikro pazarda bulunan, hatta yan yana olan sinemalarına sağlandığı anlaşılmıştır. Keza İstanbul ilinde

de başvuru sahibi ile aynı coğrafi mikro pazarda bulunan diğer rakiplere filmin sağlandığı tespit edilmiştir.

- (12) 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesi kapsamında, bir filmin herhangi bir sinemaya gösterim için sağlanmaması eyleminde sözleşme yapmanın reddinden bahsedebilmek için, alt pazar olan sinema salonu hizmetleri pazarında faaliyet gösteren teşebbüslere ürünü sağlamayan teşebbüsün, üst pazarlar olan dağıtım ve/veya yapım pazarında hâkim durumda bulunması gerekmektedir.
- (13) Dosya mevcudu bilgiler çerçevesinde, PİNEMA'nın dağıtım pazarındaki pazar payının %6-8 seviyelerinde olduğu ve pazarda UIP, WARNER ve TIGLON gibi daha büyük ölçekli dağıtıcıların bulunduğu, MARS'ın ise yapım pazarındaki faaliyeti sınırlı düzeyde olduğu, 2011-2014 yılları arasında yapım pazarından aldığı payın bilet satış adedi bakımından (.....); bilet satış hasılatı bakımından (.....) seviyeleri ile sınırlı olduğu anlaşılmıştır. Bu çerçevede yapım ortağı/ithalatçısı olduğu filmler bakımından MARS'ın ya da dağıtımçı olarak PİNEMA'nın halihazırda üst pazarda hakim durumda olduğundan bahsedilemeyeceği için başvuru konusu eylemin, sözleşme yapmanın reddi yoluyla ihlal olarak nitelendirilemeyeceği değerlendirilmiştir.
- (14) Dosya mevcudundan, "Kış Uykusu" filminin MARS ve PİNEMA tarafından bazı sinemalara sağlanmamasının gerekçesinin, filmin sanat/festival filmi olması nedeniyle kopya sayısının sınırlı tutulması, mevcut kopyaların dağıtımında da bölgesel olarak bilet fiyatı yüksek olan ve yönetmenin önceki filmlerinde en çok gelir sağlayan sinemaların hedeflenmesi; böylelikle de gösterim süresinin ve kârın azami seviyede tutulmasına çalışılması olduğu bilgisinin, (.....) ve (.....) arasındaki 07.06.2014 tarihli elektronik posta yazışması ile desteklendiği, ayrıca yerinde incelemelerde MARS'ın filmin dağıtımında kendi sinemalarına yakın lokasyonlu rakipleri dışlama amacına yönelik hareket ettiğini gösterir herhangi bir bilgi/belgeye ulaşılamadığı anlaşılmıştır.
- (15) Bununla birlikte, incelemeye konu eylemin dışlayıcı etki doğurma potansiyelinin bulunmadığı, incelenen davranışın kapsamının pazarda tüketici talebinin yüksek olmadığı bir sanat/festival filmi ile sınırlı olduğu, MARS'a ait Cinemaximum sinemalarına yakın lokasyonlu tüm rakip sinemaları dışlayan bir dağıtımın gerçekleştirilmediği, buna ilaveten, "Kış Uykusu" filminin bilet satışlarının Türkiye genelinde sinemalarda gerçekleştirilen toplam bilet satışları içerisindeki payının, %0,6 seviyesi ile sınırlı olduğu, Filmden elde edilen hasılatın küçük-orta çaplı sinema salonlarının önemli gelir kaynağı olan yerli filmlerden elde edilen yıllık bilet satışı içerisindeki payının % 5-6 civarında olduğu anlaşılmıştır.
- (16) Bu hususlar ışığında, dosya konusuna ilişkin olarak soruşturma açılmasına gerek olmadığı kanaatine varılmıştır.

14-32/654-289

J. SONUÇ

- (17) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca şikayetin reddi ile soruşturma açılmamasına OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.